

E L M I C A L E T G A L À C T I C

Propostes didàctiques

La mansió del terror

Elaborades per Emili Gascó

LA MANSIÓ DEL TERROR

DESCRIPCIÓ

Autor: *Jesús Cortés*

Il·lustrador: *Francesc Hernández*

Edicions Bromera / Alzira, 1999

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 61

Format: 20,5×13 cm, 160 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: recomanat per a xiquetes i xiquets a partir de 12 anys. Allò que ens és desconegut juga un paper motivador per la càrrega de misteri i secret que comporta. La lluita per descobrir els fenòmens que no tenen explicació lògica i vèncer-los per tal de donar racionalitat a l'aventura és, en aquesta història, el nucli argumental que portarà els lectors a interessar-se arbatadorament per la lectura.

RESUM ARGUMENTAL

Malgrat que el seu amic Július ha decidit no acompanyar-lo, Marc està disposat a endinsar-se en els dominis de la «mansió negra» i descobrir-hi els misteris que oculta. Per arribar-hi travessa un bosc fantasmagòric que li fa despertar en la imaginació escenes horripilants. En arribar a la mansió es queda corglaçat davant la visió que li ofereix aquella casa aterridora. Decidit a portar a terme la missió que s'ha proposat entra a la casa malgrat l'aspecte de total abandó que presenta.

La lletra «M» formada per dues serps enganxades per les cues i tancades en dos cercles concèntrics se li apareix per tot arreu: a les tombes del jardí, a les portes de les habitacions, presidint la llar... Un seguit de peripècies i accidents l'acompanyen en aquest descobriment que acaba al final d'un túnel barrat per una porta de ferro on de nou troba la simbologia de la «M» encastada en un medalló. Amb la misteriosa peça a la mà i, enmig d'uns esfereïdors sorolls i fenòmens inexplicables, Marc aconsegueix eixir d'aquell parany i tornar al poble a reunir-se amb la colla d'amigues i amics. En veure'l, Július intueix que n'ha fet una de ben grossa i van a buscar mossén Miquel perquè els relate la història de la mansió negra, i el sortilegi del talismà. Sense adonar-se'n, Marc ha provocat un terrabastall malèfic que afectarà tot el poble ja que, en agafar el talismà de dins de la mansió, l'esperit de Morloc ha quedat alliberat i el seu malefici envairà el poble i els seus habitants. Tothom al poble, incloent-hi els amics de colla, es veuran afectats pel conjur terrorífic que durant segles havia planejat Morloc. La marca de foc gravada al front serà la identificació d'estar posseït per la força malèfica de Morloc. Mentre els esdeveniments converteixen el poble en una comunitat de morts-vivents, els nostres protagonistes esbrinen el secret del sortilegi i preparen l'estratègia per a vèncer-lo i destruir-lo.

Finalment, destruït el malefici, el poble i els seus habitants tornen a la normalitat i ningú no sabrà mai el que ha passat. Tots els fets restaran oblidats a la memòria col·lectiva. Els nostres protagonistes es conjuraran perquè els fets ocorreguts esdevinguin el secret millor guardat del poble.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Jesús Cortés s'ha endinsat en una temàtica que enganxa els lectors d'aquesta edat. El misteri, el més enllà, els fenòmens paranormals i tot un seguit de situacions misterioses i inexplicables col·laboren en aquesta història a encendre l'interés per desvetllar els misteris que s'hi amaguen. El tema, a cavall entre el cinema *gore* i una història plantejada de manera intemporal i sense localització, proporciona uns interrogants que no van més enllà del descobriment d'efectes-cause. El lector s'endinsa en un joc d'alternatives i posicionaments que el tenen constantment alerta. El tema dels malefics, sortilegis, morts-vivents, zombis, etc., juguen un paper decisiu per arrossegar els lectors a devorar les pàgines, a consumir la història, a resoldre el conflicte, a convertir-se en herois salvadors, i, a més a més, a patir eixa intranquil·litat que la por desperta en les persones. La por com a fenomen literari no ha estat massa explotada en la narrativa juvenil. La literatura sempre ha entrat en el camp dels lectors joves amb imatges, més aviat, fantàstiques, amb la presència de la por dominada per una visió mitològica, desproveïda de l'horror. En aquesta història es barregen situacions màgiques pròpies del gènere de terror amb la cultura fílmica més actual del cinema *gore*. Cal afegir a aquest menú d'imatges tètriques l'efecte alliberador de les creences religioses. En aquest punt, l'autor ens planteja la religió, a la fi un artefacte màgic per a resoldre conflictes, com l'eina i arma alliberadora de tota la trama.

També cal afegir, que el llibre té plantejat el fil argumental molt en la línia del relat fílmic. Els fets se'ns presenten visuals i l'autor ha sabut emmarcar-los amb aquesta visió alhora apocalíptica i visionària.

A més, la lectura de *La mansió del terror* ens pot suggerir també qüestions tan interessants com:

—L'esperit de col·laboració entre els companys i companyes per a resoldre tot tipus de conflictes.

—El bé comú com a ideal pel qual s'ha de lluitar i afrontar situacions compromeses.

—La presa de decisions consensuades, per a afrontar compromisos col·lectius.

—La confiança en els altres per a enfrontar-se als conflictes.

—La investigació de les hipòtesis per a arribar a una solució dels problemes.

—Els plantejaments no agressius malgrat enfrontar-se a situacions límits.

—Desmitificació de la por com a fenomen angoixador en els xiquets i xiquetes d'aquesta edat.

—La racionalització dels fenòmens inexplicables per tal de formular solucions reals i explicables.

Aquests apartats i molts d'altres, que de segur suggerirà la lectura del llibre, poden ser-nos útils per a plantejar debats interessants a l'aula.

L'AUTOR

Jesús Cortés (Torrent, 1962) ha esdevingut en pocs anys un dels escriptors més importants de l'actual panorama de la literatura juvenil. Es donà a conèixer en quedar finalista al Premi de Narrativa Juvenil Vila de l'Eliana amb l'obra *Plom, més que plom!*, l'any 1992. Des d'aleshores, ha publicat les obres següents: *El somni de Fran*, *Alex & Cia. Detectius*, *No em pots dir adéu*, Premi de Narrativa Juvenil Bancaixa 1997, i *La mansió del terror*, totes editades en Edicions Bro-mera.

L'IL·LUSTRADOR

Paco Hernández va nèixer a Xirivella (l'Horta) l'any 1960. És llicenciat en Belles Arts per la Universitat Politècnica de València i ha treballat en diverses editorials i agències de publicitat de Barcelona, València i Alacant. A més de *La mansió del terror*, ha il·lustrat per a aquesta mateixa editorial moltes altres obres: *El cas misteriós del doctor Jekyll i el senyor Hyde*; *Tom Sawyer, detectiu*; *El misteri de les campanades*; *Plom, més que plom!*; i *Una escola blanca que s'obri i mai no es tanca*.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS

Els alumnes han de llegir: llegir!, llegir!, llegir!... Segurament és aquesta una de les obsessions que més sovint es plantegen els docents davant la necessitat que els alumnes prenguen consciència de la importància del fet lector. Cada vegada més, als col·legis, apareixen les setmanes culturals i els dies del llibre programats com a solucions a la desvirtuada mania d'agafar un llibre entre les mans. Davant aquesta obstinada cabòria del professorat caldrà, cada volta amb més imaginació, potenciar tots els viaranys que porten cap al llibre i que, a més, el sàpiguen apropar a l'alumnat de manera lúdica i divertida. L'animació lectora ha de potenciar, per damunt de tot, el plaer per la lectura. No és suficient apropar l'alumnat als llibres, cal acostar-los-els, al temps que els proporcionem eines per a convertir el llibre en un món fantàstic i atractiu, tot fent entrar pels ulls dels alumnes quelcom més que les lletres i les històries. Caldrà endinsar-los en el món de la fantasia i fer-los còmplices actius d'allò que estan llegint. Quantes vegades una lectura que no està revestida de massa atractius es pot adobar amb els ingredients necessaris perquè l'alumnat desitge capficar-s'hi.

És evident que, per a aconseguir-ho, el mestre o la mestra ha de jugar un paper motivador i amanir el desig lector d'astúcies de les quals en diríem, didàcticament suggeridores. De segur que els professors i professores us preguntareu com ser original, suggeridor, didàctic i fantasiós davant de cada llibre que plantegeu als alumnes per a llegir, però, només que rasqueu una mica el paper, tan sols acaronent les pàgines de la història i envoltant de misteri el llibre, trobareu gran quantitat de motius perquè, el llibre en qüestió, esdevinga matèria imprescindible de consum immediat.

Davant *La mansió del terror* no us serà gens complicat apropar-vos a algunes de les eines que us hem suggerit abans. Presentar el llibre s'ha de convertir en la primera arma que us done el ple domini de la situació. Només mostrant el llibre i llegint el títol podreu comptar amb tot un món de suggeridores històries. Preguntes llençades als alumnes com:

- Qui podria viure en aquesta mansió?
- Quin misteri podria amagar?
- Vos agraden les històries de por?
- Coneixes alguna història de por que haja passat en una antiga mansió?
- Quins personatges poden aparéixer en aquestes històries?

Aquestes preguntes donaran peu a implicar els alumnes en una història aterridora. Seguint aquest procés de presentació-motivació podrem enllaçar amb altres gèneres narratius com ara el cinema. Segur que immediatament sorgiran les anècdotes, els comentaris i les intervencions al voltant de les pel·lícules del gènere que, a bon segur, tots han vist en alguna ocasió. Fins i tot, els més agosarats, pretendran relatar històries sorgides de la imaginació d'algun avi o àvia que haja tirat mà del recurs del misteri per satisfer el desfici d'algun nét o néta.

Aprofitant el col·loqui sorgit, el parany hi serà servit: la lectura d'algun fragment, la insinuació del sortilegi, la presentació d'alguns dels personatges, la teatralització d'alguna escena emfatitzada amb una curta lectura, abocarà els alumnes a desitjar capficar-s'hi en les lletres i descobrir la pel·lícula anunciada amb un *trailer* ben suggeridor.

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

---

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA: .....

AUTOR/A: .....

IL·LUSTRADOR/A: .....

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ: ..... Núm.: .....

1. Quan fem la lectura d'un llibre, solem formar-nos una opinió pel que fa a les idees o temes que desenvolupa la narració. Escribeu en una línia el tema principal de *La mansió del terror*.

.....

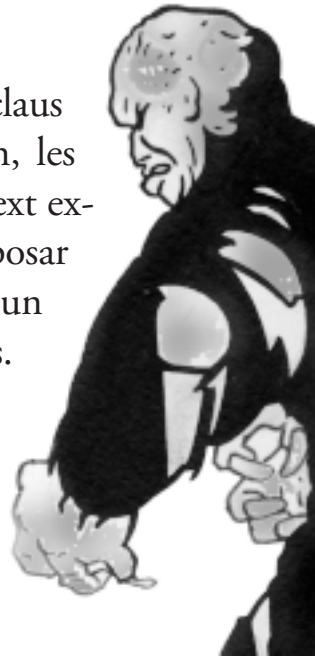
2. Per a descobrir el tema principal i els secundaris d'una obra pots ajudar-te d'algunes referències que apareixen als llibres. Sovint en la part posterior del llibre sol haver-hi una referència biogràfica de l'autor i un extracte de l'obra. Fixa't bé als textos que apareixen en la portada posterior i destria alguna idea secundària de l'obra:

- .....
- .....

3. Els personatges de l'obra pateixen gran quantitat de peripècies, d'algunes podríem dir que són reals i altres entren en el camp de la fantasia. Recorda algunes de les escenes del llibre i classifica-les:

Escenes del camp de la realitat	Escenes fantàstiques i imaginàries

4. El capítol 8 amaga moltes de les claus de la història. En aquest capítol trobem, les característiques que podrien definir un text explicatiu, és a dir, textos que intenten exposar d'una manera clara un fet, una matèria, un esdeveniment, etc. per a poder ser entesos. En aquesta ocasió, l'explicació esdevé un seguit de preguntes i respostes que acaben donant solució a l'enigma. Fes un esforç i intenta resumir el capítol en unes línies escrivint-lo en estil indirecte, és a dir, sense diàlegs:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Escriu el nom del protagonista principal de l'obra i d'altres quatre personatges importants.

protagonista: .....

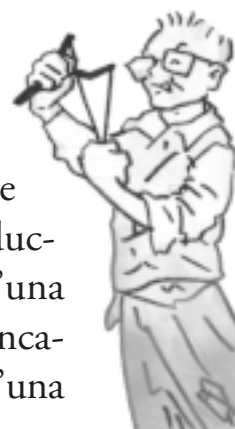
altres personatges: .....

.....

B) ESTUDI I ANÀLISI DE L'OBRA

1. L'ESTRUCTURA

Quan parlem de l'estructura d'una narració ens estem referint a la construcció del relat. Si aquesta construcció segueix un ordre lògic amb tres parts ben diferenciades (introducció-nus-desenllaç), direm que estem parlant d'una estructura *lineal*. Si pel contrari l'obra té trencaments, canvis en el temps o l'espai, parlariem d'una obra *no lineal* o *fragmentària*.

1.1. Tenint en compte aquesta explicació, sabries dir quin tipus d'estructura té *La mansió del terror*? Raona la resposta.

Estructura: .....

Per què? .....

.....

1.2. *La mansió del terror* està il·lustrada per Francesc Hernández. El dibuixant ha volgut mostrar en les seues il·lustracions escenes o moments de l'obra que tenen especial significació. Per a refermar l'estructura de l'obra, anem a transformar-la en forma de còmic per a la qual cosa caldria que seguïes les observacions següents:

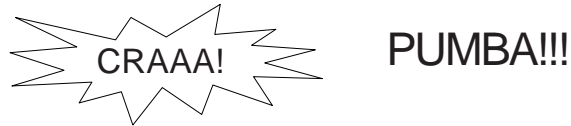
- fotocopia les il·lustracions i redueix-les a una grandària semblant a la dels còmics.

- dibuixa tu altres il·lustracions que completen el fil argumental de l'obra.

- escriu els comentaris de les vinyetes que estimes convenients. Recorda que has d'incloure els *globus* o *bafarades* (per a indicar que parlen els personatges) i l'*enllaç entre vinyetes* (recurs de la historieta que serveix per a explicar el que conta el narrador).

• Altres elements que hauries de tenir en compte són les onomatopeies:

• Si agafes totes les vinyetes i les enganxes a una cartolina on prèviament hauràs retolat el títol de l'obra, et pot quedar un treball ben bonic per a decorar la classe.

1.3. L'obra està estructurada en 12 capítols. Si has treballat el còmic, t'adonaràs de seguida on comença i acaba cada part de *l'estructura*:

Nom dels capítols que corresponen a la introducció	Nom dels capítols que corresponen al nus	Nom dels capítols que corresponen al desenllaç

1.4. Per tal de donar consistència a l'estructura lineal de la narració et fixaràs en el capítol 2 per a escriure una seqüència numerada de tots els llocs per on passa Marc per a anar a la *mansió*:

1. Comença pel carrer de la Farmàcia i del Forn.

2. Plaça de l'Església cap al camí del cementeri.

3. ....

2. EL NARRADOR

La figura del narrador té molta importància en el text. Segons qui siga el narrador l'obra queda condicionada a expressar-se d'una manera o d'una altra. Si el narrador és el protagonista de la història, aquesta estarà escrita en **1a persona** i l'anomenarem *narrador subjectiu*. En canvi si el narrador no participa en la narració ens relatarà els fets en **3a persona** i l'anomenem *narrador omniscient* perquè ho sap tot sobre els personatges, l'acció, els paisatges, l'època, etc.

2.1. Com és el narrador de *La mansió del terror*?

2.2. Escriu dos fragments que posen de manifest el tipus de narrador de l'obra.

3. L'ESTIL

La mansió del terror es caracteritza per tenir un estil directe molt específic del gènere literari que toca. En el llibre descobrirem tots els elements propis de les històries de terror, amb l'afegit d'una trama detectivesca que li dóna emoció a la narració.

3.1. Les frases fetes són un bon recurs estilístic per a construir un text amb característiques expressives pròpies. Fixa't en les següents i escriu un significat o expressió equivalent.

FRASES FETES	SIGNIFICAT O EQUIVALÈNCIA
Pàg. 9: «No m'acaba de fer el pes»	
Pàg. 7: «L'espasa de Damocles»	
Pàg. 11: «Picar ferro fred»	
Pàg. 11: «Ficar el nas»	
Pàg. 98: «No parar en torreta»	
Pàg. 40: «Perdre la naveta»	

3.2. Tornant al tema del terror, l'autor utilitza uns adjectius molt particulars del gènere que donen expressivitat al relat i remarquen el significat dels substantius: *demoníac, abominable, horripilant, fantasmagòric, infecte, penetrant, putrefacte, esborronada, monstruós, sobrehumana, esgarrifosa*. Escriu frases *terrorífiques* aplicant aquests adjectius als noms corresponents:

Exemple:

«Aquell crit *demoníac* li produí una sensació *esgarrifosa* per tot el cos».

- .....
- .....
- .....
- .....

3.3. Hi ha paraules que guarden una certa relació de significat entre si. Aquest conjunt de paraules que mantenen aquest tipus de relació formen un **camp semàntic**. Segur que a *La mansió del terror* podríem construir un **camp semàntic del terror**, ja que conté gran varietat de paraules que tenen un significat relacionat amb aquest terme.

Et suggerim alguns exemples i tu has de completar el **camp semàntic del terror** amb una dotzena més de paraules extretes del llibre:

Bruixeria, malèfic, ...
.....
.....

C) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Després de llegir el llibre, segur que recordaràs més d'un títol de pel·lícules de temàtica semblant a *La mansió del terror*. Fes memòria de tres títols de pel·lícules que guarden semblances amb el llibre:

- .....
- .....
- .....

2. Feu una posada en comú a la classe de tots els títols que hagen pogut aparéixer i, seguint un ordre, exposeu cadascú el tema d'una de les pel·lícules.

3. La por forma part dels sentiments de les persones. Tenir por no ens ha d'averkonyir, al contrari, la por és com una mena de defensa que els éssers vius tenim enfront dels perills que hi puguen sorgir. A la pàgina 131 del llibre, al segon paràgraf, hi ha un fragment que descriu molt bé *la por a l'obscuritat*. Llig amb atenció aquest fragment i descriu alguna vivència de por que hages tingut en situacions semblants.

4. Per acabar et suggerim un joc que podries construir amb un equip de companys que també hagen llegit el llibre. Es tractaria de fer una espècie de Joc de l'Oca.

- Agafeu una cartolina la qual us servirà de base per al tauler.
- Dissenyeu una sèrie de caselles o vinyetes per on ha de discórrer la partida.
- L'itinerari l'heu de triar seguint el fil argumental del llibre; podeu guiar-vos pel còmic o bé pel recorregut de l'activitat 1.4.
- L'eixida la podeu centrar en l'església i el final en la tomba de Morloc.
- Les caselles amb *aigua beneïda* serien les que us bonificarien per avançar més de pressa.
- Caure en la casella del *bosc* us faria perdre dues jugades.
- Caure a la casella de la *mansió* us retorna ria a l'inici.
- La resta de caselles dependran de la vostra imaginació i les ganes que poseu en la feina.